

Lesbrief bij het tijdschrift 'Lezen en schrijven met Dolfje Weerwolfje'

WROW!

TIJD VOOR TAAL!

groep
5

Lezen en schrijven met Dolfje Weerwolfje *in de klas en thuis*

In Nederland zijn ongeveer 1,3 miljoen mensen laaggeletterd, dit betekent dat zij moeite hebben met lezen en schrijven. Dat levert voor hen iedere dag problemen op. Ook veel kinderen hebben lees- en schrijfproblemen. Daar kunnen we samen wat aan doen door actief bezig te zijn met lezen en schrijven.

Speciaal voor basisschoolleerlingen heeft Paul van Loon daarom samen met Stichting Lezen & Schrijven, Uitgeverij Leopold en Uitgeverij Zwijsen een programma samengesteld om het lezen en schrijven op school en thuis op een speelse manier extra aandacht te geven.

Jij hebt het tijdschriftenpakket besteld of gedownload voor jouw klas. Het tijdschrift en deze lesbrief bieden je leuke ideeën om met je groep goed van start te gaan met het thema van dit jaar: 'Tijd voor taal!'.

1. EIGEN TAAL

Lees eerst samen het verhaal op pagina 4 en 5. Praat daarna in de klas over mensentaal.

- Als iemand praat, gebruikt hij vaak ook bijzondere woorden of zinnen die écht bij hem of haar horen. Herkennen de leerlingen deze 'stopwoordjes' bij anderen? Hebben ze zelf ook een stopwoord? Welk woord is dat? Waarom gebruikt iemand stopwoorden? En kunnen ze ontdekken of jij – hun leraar – ook een stopwoord hebt?
- Laat leerlingen thuis een dag bijhouden of hun ouders, broertjes of zusjes stopwoorden hebben. De stopwoorden schrijven ze op en nemen ze de volgende dag mee naar school. Zijn er overeenkomsten? Bespreek het in de klas.
- Spreken de leerlingen thuis een andere taal of een dialect? Hoe klinkt dat? Is het leuk om verschillende talen te kunnen spreken? Waarom wel of niet?

2. OP REIS

- Lees het gesprek tussen Paul en Dolfje over Schotland (pagina 10). Waar zijn de kinderen op vakantie geweest? In Nederland, ergens in Europa of zelfs nog verder?
- Laat ze deze plek aanwijzen op een landkaart. Wanneer waren ze daar? Wat vonden ze ervan? Wat vonden ze van de taal? Konden ze er iets van verstaan? Wat vonden de kinderen ervan als ze een ander niet goed begrepen of zichzelf niet verstaanbaar konden maken?
- Geef de leerlingen een vel A3 papier en laat ze een landkaart ontwerpen van een fictief land met een zelfverzonnen naam en plaatsnamen. Kunnen ze daar een eigen taal bij verzinnen? En hebben de inwoners van dat land bijzondere gebruiken? Weten de kinderen niet wat bijzondere gebruiken zijn? Leg dit dan uit.
- Hang de kaarten op in school en laat de kinderen hun kaart presenteren.

groep
5

Lesbrief bij het tijdschrift 'Lezen en schrijven met Dolfje Weerwolfje'

TIJD VOOR TAAL!

3. LETTERS MAKEN

Geef de leerlingen de volgende opdracht mee naar huis:

- Kies samen met je ouders een woord dat jullie heel mooi vinden en bij het gezin vinden passen. Bijvoorbeeld jullie achternaam of de naam van je huisdier.
- Schrijf dit woord op in je allermooiste letters. Je kunt er verschillende stijlen letters van maken, ze mooi versieren, eventueel uitknippen en op een groot bord plakken. Neem je eigen bord weer mee naar school.

Verzamel alle borden. Praat vervolgens over de borden met de kinderen.

Welke woorden hebben de kinderen gekozen? En waarom hebben ze juist voor die naam gekozen? Wat betekent het woord voor de leerling? Konden de kinderen en de ouders het snel eens worden over het woord? Hebben kinderen dezelfde woorden gekozen? Misschien hebben ze wel voor de naam van een vakantieoord gekozen waar ze mooie herinneringen aan hebben.

4. BOEKEN- KAST

- Een mooi en bijzonder boek verdient een speciale plek. Maak daarom samen met de leerlingen een boekenkastje voor jullie lievelingsboeken in de klas.
- Laat ze er zelf eerst een tekening van maken. Hoe zouden zij het boek een extra mooie plek geven? Gewoon op een tafel, of misschien op een kussen dat ze van huis mogen meenemen? Laat ze inspiratie opdoen op pagina 18 en 19 van het tijdschrift. En dan: aan de slag!
- Elke dag kiest iemand een boek dat in het zonnetje gezet mag worden. Hij of zij mag dat boek van huis meenemen, of uit de schoolbibliotheek halen. Laat hem of haar vertellen waarom dat boek zo speciaal is.

5. MORSECODE

In het themaverhaal op pagina 4 en 5 hebben de leerlingen kunnen lezen dat mensen elkaar door middel van klanken waarschuwden voor gevaar. Zo werd ook de morsecode ingevoerd. Geef de kinderen de volgende opdracht mee.

- Schrijf een boodschap voor jouw ouders in morse. Kunnen zij jouw code kraken?
- Hebben je ouders vroeger misschien ook dit soort geheime boodschappen voor hun vrienden gemaakt? Vraag ernaar.
- Schrijf nu samen met je ouders een nieuwe code en neem hem mee naar school.

Verzamel alle codes. Verdeel ze over de kinderen.

- *Kunnen de kinderen elkaars code kraken? Als het erg moeilijk is kunnen ze het ook in tweetallen proberen.*
- *Vraag of ze het moeilijk vonden. En wat vonden hun ouders ervan? Wanneer zouden mensen nu nog morsecode gebruiken?*

www.lezenenschrijvenmetdolfjeweerwolfje.nl

Lezen en schrijven met Dolfje Weerwolfje is een project van Paul van Loon, Stichting Lezen & Schrijven, Uitgeverij Leopold en Uitgeverij Zwijsen. Hoofdbegunstiger van het project is SNS REAAL Fonds.

SNS REAAL FONDS

ZWijSEN

Leopold

